
Jaké jsou česko-čínské vztahy

Jaké jsou česko-čínské vztahy

14.1.2008, 18:12, pořad: Radio fórum

Vít DVOŘÁK, moderátor

Osmnáct hodin osmnáct a půl minuty posloucháte Český rozhlas 1 Radiožurnál a Radio fórum. Dialog o lidských právech a především ekonomické vztahy, to byla hlavní témata jednání generálního tajemníka čínské vlády v Praze. Chu Ťie-min se sešel s čínskými politiky. Nejdřív posnídal s předsedou vlády Mirkem Topolánkem a poté jednal s vicepremiérem pro evropské záležitosti Alexandrem Vondrou. Jednání sledoval náš reportér Jaromír Marek. Jaromíre, těžištěm jednání byly vzájemné ekonomické vztahy. Na jaké úrovni jsou dnes?

Jaromír MAREK, moderátor, redaktor

Tak především je nutné předeslat, že saldo obchodní bilance České republiky s Čínou je výrazně záporné, dlouhodobě záporné. Za rok 2006 ta pasivní bilance česká je pět miliard amerických dolarů a za první pololetí loňského roku, tedy 2007 to byly čtyři miliardy a za celý loňský rok se odhaduje osm miliard, což není nicméně nic až tak mimořádného, protože negativní saldo obchodní bilance má s Čínou většina zemí. Oba politici se shodli na tom, že mají zájem na posilování českého exportu do Číny, dokonce Chu Ťie-min řekl, že Čína uvítá další investice českých firem, vstupu českých a vůbec zahraničních společností, ale brání jí samozřejmě řada bariér. Evropská unie si už dlouhodobě stěžuje na to, že Čína neotevřela dostatečně svůj trh a evropské firmy mají v Číně třeba problémy i s právní ochranou, takže nejenom tedy české, ale i evropské firmy vůbec.

Vít DVOŘÁK, moderátor

Hodně Čechů určitě napadnou tři slova ochrana duševního vlastnictví. Byla řeč i o tom, Čína je přece jen největším producentem padělaného zboží na světě?

Jaromír MAREK, redaktor

To je pravda. Oba politici o tom hovořili. Alexandr Vondra připomněl některé kroky Pekingu směřující k větší ochraně duševního vlastnictví, nicméně to je tak závažná, zásadní otázka, že asi se ani nedalo čekat, že na tomto fóru se vyřeší. Zmínil Alexandr Vondra i jednu věc. Ta kritika, která se na konci loňského roku snesla na čínské výrobce kvůli vadným a nebezpečným například hračkám, tak v této souvislosti čínská vláda se rozhodla údajně k rozsáhlému tažení proti těm nebezpečným produktům a měla prý zvýšit radikálně počet inspekcí v továrnách a některé výrobky byly zakázány, jejich export.

Vít DVOŘÁK, moderátor

My už jsme v úvodu zmínili dialog o lidských právech. Na kolik to bylo téma rozhovoru s českými politiky aspoň dnes?

Jaromír MAREK, redaktor

Určitě o tom byla řeč při setkání s Alexandrem Vondrou. Když jsem se ho na tuto věc ptal, potvrdil mi, že se o této problematice bavil s Chu Ťie-minem asi dvacet minut a prý docela otevřeně. Nicméně před novináře v této věci nechtěl předstoupit vysoký čínský představitel. Na té společné tiskové konferenci přednesl jen krátké prohlášení o vzájemných česko-čínských vztazích a tu otázku lidských práv nezmínil, odešel. Poté se vrátil zpět alespoň Alexandr Vondra, byl to takový zvláštní průběh tiskové konference a potvrdil, že tedy o lidských právech byla řeč, že dokonce vyzval Chu Ťie-

mina, aby pohovořil o této věci s českými novináři. Ten nicméně nechtěl, takže ta tisková konference proběhla vlastně nadvakrát. Prvně společná, potom zvlášť s českým vicepremiérem, takže i to možná nasvědčuje přece jenom o té agendě lidských práv něco.

Vít DVOŘÁK, moderátor

Chu Ťie-min v Praze návštěvu čínského státního tajemníka sledoval reportér Radiožurnálu Jaromír Marek. A ve studiu ho poslouchala, a dělala si poznámky a přikyvovala sinoložka Olga Lomová z Ústavu dálného východu Univerzity Karlovy. Dobrý večer vám přeji.

Olga LOMOVÁ, sinoložka, Ústav dálného východu Univerzity Karlovy

Dobrý večer.

Vít DVOŘÁK, moderátor

Česká vláda před časem sklídila kritiku od opozice za to, že prý na Čínu zapomíná. Dnes v Praze pobývá generální tajemník čínské vlády, jak jsme slyšeli. Opravdu Praha tedy na Čínu zapomíná, jak říkal předseda sociálních demokratů Jiří Paroubek a pokud ano, je ta dnešní návštěva znamením nějakých vřelejších vztahů, řekněme, mezi Prahou a Pekingem, co myslíte?

Olga LOMOVÁ, sinoložka, Ústav dálného východu Univerzity Karlovy

Tak do jisté míry srovnáme-li to třeba s těmi nesmírně úzkými vztahy, které s Čínou udržoval kancléř Schröder nebo francouzská vláda, tak tu Čínu trošku zanedbáváme. My tam ovšem nemáme možnost se prosadit takovým způsobem jako Německo nebo Francie. Na druhé straně, kdybychom si udělali výčet nejvyšších státních návštěv, které proběhly našich představitelů v Číně v posledních deseti letech, tak bychom viděli, že jaksi ty styky jsou na velmi čilé úrovni. Já bych jenom ráda udělala poznámku k tomu, že ten Chu Ťie-min, vlastně já jsem se dívala do čínského tisku, jeho cesta do Evropy uniká absolutně pozornosti čínského tisku, to znamená, z čínské strany, která velmi se snaží...

Vít DVOŘÁK, moderátor

Proč myslíte?

Olga LOMOVÁ, sinoložka, Ústav dálného východu Univerzity Karlovy

Která se velmi snaží dělat propagaci kolem každé zahraniční návštěvy, tak tady je naprostý nezájím o tuto návštěvu. On navštěvuje Bulharsko, Českou republiku a Chorvatsko během této návštěvy a já osobně se domnívám, že je to spíš taková polooficiální návštěva, respektive návštěva, jejímž cílem je především předjednat nějakou důležitou budoucí skutečně oficiální návštěvu. To znamená, že se tu dojednávají věci, které by se později měly nějak víc veřejně prezentovat.

Vít DVOŘÁK, moderátor

A máte odhad, jaké by to mohly být?

Olga LOMOVÁ, sinoložka, Ústav dálného východu Univerzity Karlovy

No, já jsem v tomhle směru hodně taková jednostranně zaujatá. Domnívám se, že tu docela důležitou roli může hrát otázka Tchajwanu, protože Česká republika je známá tím, že se až donedávna nebála nějakým způsobem, byť neoficiální, ale udržovat styky s Tchajwanem a v podstatě v současné době vrcholí. To je ta kampaň za případné referendum na Tchajwanu o jeho, o přání obyvatel, zda by chtěli být, mít samostatné křeslo v OSN, a v Číně naopak vrcholí protitchajwanská kampaň, která toto považuje za projev separatismu.

Vít DVOŘÁK, moderátor

Čína je často kritizována z různých důvodů, třeba i kvůli vysokému podílu padělaného zboží, které odtamtud pochází. Myslíte si, že i čeští představitelé by se měli připojit k zahraniční kritice a vytýkat to českým úřadům?

Olga LOMOVÁ, sinoložka, Ústav dálného východu Univerzity Karlovy

Rozhodně, měli by také dohlížet velmi pečlivě na zdravotní závadnost, tedy či nezávadnost zboží, které přichází z Číny bez ohledu na ujištění, bez ohledu na ujištění, která přicházejí z čínské strany. Především podle mého názoru by měli velmi zpřísnit celní kontroly. Tady si myslím, není potřeba protestovat na nejvyšší úrovni, ale důsledně kontrolovat, co se sem dováží.

Vít DVOŘÁK, moderátor

Co svoboda projevu a cestování v souvislosti s blížící se olympiádou, kterou Čína pořádá, slíbil Peking nápravu? Myslíte si, že skutečně k něčemu takovému může dojít nebo dochází?

Olga LOMOVÁ, sinoložka, Ústav dálného východu Univerzity Karlovy

Nemyslím, že dochází, naopak se domnívám v souvislosti s nejrůznějšími kampaněmi v minulém roce proti nezávislým komentátorům na Internetu a tak dále, že se velmi utužuje kontrola projevu v Čínské lidové republice.

Vít DVOŘÁK, moderátor

Olga Lomová z Ústavu dálného východu Univerzity Karlovy. Nejen pro mě určitě zajímavé povídání. Děkuju za něj. Na slyšenou.

Olga LOMOVÁ, sinoložka, Ústav dálného východu Univerzity Karlovy

Děkuji. Na shledanou.